

ΕΙΚΟΣΙ ΕΡΩΤΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΛΑΤΙΝΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ (ΒΙΒΛΙΟ 5ο)

Κείμενο: Pierre Waltz — εμμετρη αποδοχή Αντρεας Μπελεζινης

1.

Ωμοσε Καλλιγνώτος Ιωνίδι μηποτ εκεινης
εξειν μητε φιλον κρεσσονα μητε φιλην.
Ωμοσεν· αλλα λεγουσιν αληθεα, τους εν ερωτι
ορκους μη δυνειν ουατ ες αθανατων.
Νυν δ ο μεν αρσενικω θερεται πυρι, της δε ταλαινης
νυμφης ως Μεγαρεων ου λογος ουδ αριθμος.

2.

Λυχνε, σε γαρ παρεουσα τρις ωμοσεν Ηρακλεια
ηξειν, κουχ ηκει· λυχνε, συ δ, ει θεος ει,
την δολιην απαμυνον· οταν φιλον ενδον εχουσα
παιζη, αποσβεσθεις μηκετι φως παρεχε.

3.

Εχθαιρω τον Ερωτα· τι γαρ βαρυσ ουκ επι θηρας
ορνυται, αλλ επ εμην ιοβολει κραδιην;
τι πλεον, ει θεος ανδρα καταφλεγει; η τι το σεμνον
δηωσας απ εμης αθλον εχει κεφαλης;

4.

Ει τους εν πελαγει σωζεις, Κυπρι, καμε τον εν γα
ναυαγον, φιλη, σωσον απολλυμενον.

5.

Λουσαμενοι, Προδικη, πυκασωμεθα, και τον ακρατον
ελκωμεν κυλικας μειζοντας αιρομενοι.
Βαιος ο χαιροντων εστιν βιος· ειτα τα λοιπα
γηρας κωλυσει, και το τελος θανατος.

1. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ (6)

Ορκιστήκ ο Καλλιγνώμος πως απ την Ιωνίδα
ποτε δε θα χει πιο ψηλά φιλο η φιλεναδα.
Ορκιστήκε' μα στων θεων τ αυτια -κι αληθεια λενε-
οι ορκοι για τον ερωτα ποτε τους δε βυθανε.
Και κεινος τωρα με φωτια αρσενικη πυρωνει
κι η κορη στο λογαριασμο δε μπαινει, δε μετραει.

2. ΑΣΚΗΠΙΑΔΟΥ (7)

Μπροστα μου ηταν, λυχνε μου, που τρεις φορες ορκιστη,
σε σενα η Ηρακλεια πως θα ρθει' και δεν ηρθε'
θεος αν εισαι, λυχνε μου, την απιστη τιμωρα'
σαν μ αλλον παιζει, σβυσου πια και φως μη τους χαριζεις.

3. ΑΛΚΑΙΟΥ (10)

Μισω τον ερωτα' γιατι δεν κυνηγα θηρια,
μα στην καρδια μου, ο σκληρος, τις ριχνει τις σαΐτες;
και τι κερδιζει, αν θεος ανθρωπο κατακαει;
η τι βραβειο ζηλευτο για το χαμο μου παιρνει;

4. ΑΔΕΣΠΟΤΟΝ (11)

Αν, Κυπρι μου, τους ναυαγους στη θαλασσα τους σωζεις,
και μενα σωσε, σπλαχνικη, στη γη ναυαγισμενο.

5. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (12)

Πρωτα λουτρο και υστερα στεφανι στα μαλλια μας,
Προδικη μου, και το κρασι σε πιο μεγαλες κουπες!
Λιγο κραταει η χαρα' και απο κει και περα
εμποδιο τα γηρατεια κι ο θανατος το τελος.

6.

Εξηκοντα τελει Χαριτω λυκαβαντιδας ωρας,
 αλλ ετι κυανεων συρμα μενει πλοκαμων,
 καν στερνοις ετι κεινα τα λυγδινα κωνια μαστων
 εστηκεν, μιτρης γυμνα περιδρομαδος,
 και χρωσ αρρυτιδωτος ετ αμβροσιν, ετι πειθα
 πασαν, ετι σταζει μυριαδας χαριτων.
 Αλλα ποθους οργωντας οσοι μη φευγετ, ερασται,
 δευρ ιτε, της ετεων ληθομενοι δεκαδος.

7.

Ευρωπης το φιλημα, και ην αχρι χειλεος ελθη,
 ηδυ γε, καν ψαυση μουνον ακρου στοματος·
 ψαυει δ ουκ ακροις τοις χειλεσιν, αλλ ερυσασα
 το στομα την ψυχην εξ ονυχων αναγει.

8.

Που νυν Πραξιτελης; Που δ αι χερες αι Πολυκλειτου,
 αι ταις προσθε τεχναις πνευμα χαριζομεναι;
 Τις πλοκαμους Μελιτης ευωδεας η πυροεντα
 ομματα και δειρης φεγγος αποπλασεται;
 Που πλασται, που δ εισι λιθοζοοι; Επρεπε τηδε
 μορφη νηον εχειν ως μακαρων ξοανois.

9.

Ουτε με παρθενικης τερπει γαμος, ουτε γεραιης·
 την μεν εποικτειρω, την δε καταιδεομαι.
 Ειη μητ ομφαξ μητ ασταφis, η δε πεπειρος
 ες Κυπριδος θαλαμους ωρια καλλοσυνη.

10.

Αδυ το βινειν εστι· τις ου λεγει; Αλλ οταν αιτη
 χαλκον, πικροτερον γινεται ελλεβορου.

11.

Ποιεις παντα, Μελισσα, φιλανθεος εργα μελισσης·
 οida και ες κραδιην τουτο, γυναι, τιθεμαι·

6. ΦΙΛΟΔΗΜΟΥ (13)

Δρομους του ηλιου μετρησε η Χαριτω εξήντα,¹
 αλλα τα μαυρα της μαλλια χυνονται σαν το κυμα
 κι ειναι σα μαρμαρο σπητοι οι κωνοι των μαστων της
 χωρις να ζωνει στρογγυλος στηθοδεσμος κανενας·
 το derma αρυτιδωτο σταζει την αμβροσια,
 γητεματα καθε λογης και χαρες μυριες οσες.
 Τον ποθο σας το φλογερο οσοι δεν τον αρνιεστε,
 εδω τρεχατε, εραστες, τα χρονια της ξεχνωντας.

7. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (14)

Α, της Ευρωπης το φιλι στα χειλη οταν φτασει
 γλυκο, μα και στο στομα σου στην ακρη να σ αγγιζει·
 δε σε αγγιζει μοναχα με των χειλιων την ακρη,
 μα ξεριζωνει την ψυχη το στομα της τραβωντας.

8. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (15)

Που τωρα του Πολυκλειτου τα χερια, ο Πραξιτελης
 που στις παληες χαριζανε τις τεχνες τη ζωντανια;
 Ποιος τα μαλλια που ευδουν, τα ματια της που λαμπουν
 και ποιος τον ασπρο το λαιμο θα πλασει της Μελιτης;
 Που οι τεχνιτες οι καλοι και που οι μαρμαραδες;
 Καθως σ αγαλματα θεων ενας ναος της πρεπει.

9. ΟΝΕΣΤΟΥ (20)

Δε θελω για γυναικα μου γρια η νια κοπελα·
 για τουτη νοιωθω λυψηση και σεβασμο για κεινη.
 Μητ αγουριδα ευχομαι μητε ξερη σταφιδα,
 μα ομορφαδα ωριμη στην ωρα της γι αγαπες.

10. ΚΙΛΛΑΚΤΟΡΟΣ (29)

Να κανεις ερωτα γλυκο· πως οχι; οταν ομως
 πληρωνεις, κι απ ελλεβορο² και πιο πικρος ακομη!

11. ΜΑΡΚΟΥ ΑΡΓΕΝΤΑΡΙΟΥ (32)

Ολα τα κανεις Μελισσα, της μελισσας τα εργα·
 Το ξερω και μες στην καρδια, γυναικα, σε χρεωνω·

και μελι μεν σταζεις υπο χειλεσιν ηδυ φιλευσα,
ην δ αιτης, κεντρω τυμμα φερεις αδικον.

12.

Μητ ισχνην λιην περιλαμβανε μητε παχειαν,
τουτων δ αμφοτερων την μεσοτητα θελε.
Τη μεν γαρ λειπει σαρκων χυσις, η δε περισσην
κεκτηται· λειπον μη θελε μηδε πλεον.

13.

Παρθενικα κουρα τα <α> κερματα πλειονα ποιει,
ουκ απο τας τεχνας, αλλ απο τας φυσιος.

14.

Πολλακις ηρασαμην σε λαβων εν νυκτι, Θαλεια,
πληρωσαι θαλερη θυμον ερωμανη·
νυν δ οτε <μοι> γυμνη γλυκεροις μελεεσι πεπλησαι,
εκλυτος υπναλεω γυια κεκμηκα κοπω.
Θυμε ταλας, τι πεπονθας; ανεγρεο, μηδ αποκαμνε,
ζητησας ταυτην την υπερευτυχιην.

15.

Η τρισι λειτουργουσα προς εν λαχος ανδρασι Λυδη,
τω μεν υπερ νηδυν, τω δ υπο, τω <δ> οπιθεν,
εισδεχομαι φιλοπαιδα, γυναικομανη, φιλυβριστην.
Ει σπευδεις ελθων συν δυσι, μη κατεχου.

16.

Και πενιη και ερωσ δυο μοι κακα· και το μεν οισω
κουφως, πυρ δε φερειν Κυπριδος ου δυναμαι.

17.

Αντιγονη, Σικελη παρος ησθα μοι· ως δ εγεννηθης
Αιτωλη, καγω Μηδος ιδου γεγονα.

18.

Παλλας εσαθησασα και Ηρη χρυσοδεπιλος

οταν γλυκο δινεις φιλι, σταζουν τα χειλη μελι,
μα σαν ζητας την πληρωμη, χτυπας με το κεντρι σου.

12. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (37)

Μητε παχεια στην αγκαλια μητε λιγνη να παιρνεις,
μα να γυρευεις απ τα δυο τ αναμεσο τους μονο.
Η σαρκα λειπει απ τη μια, στην αλλη ξεχειλιζει·
ουτε το λιγο να ζητας ουτε και το περισσιο.

13. ΚΙΛΛΑΚΤΟΡΟΣ (45)

Με το τσουβαλι χρηματα κερδιζει η κοπελα·
δεν ειναι απ την τεχνη της, μ απο το φυσικο της!

14. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (47)

Πολλες φορες πεθυμησα μια νυχτα μου να σ εχω
και να χορτασω, Θαλεια, τη φλογερη ορμη μου·
και τωρα που sai δω γυμνη με τα γλυκα σου μελη
ανημπορος εδοθηκα στον κοπο και στον υπνο.
Δολικα ορμη, τι επαθες; σηκωσου, μην οκνευεις·
η ιδια δεν την ζητησες την τοση ευτυχια;

15. ΤΟΥΔΙΚΙΟΥ ΓΑΛΛΟΥ (49)

Εγω η Αυδη που μαζι υπηρετω τρεις αντρες
—επανω, κατ απ την κοιλια, ο τριτος απο πισω—,
κωλομπαρα και γυναικα, δεχομαι, και βιτσιοζο.
Αν μ αλλους δυο μου ερχεσαι, καθολου μη δισταζεις.

16. ΑΔΕΣΠΟΤΟΝ (50)

Κι ερωτευμενος και φτωχος· το δευτερο τ αντεχω,
μα η φωτια της Κυπριδας³ αβασταχτη μου ειναι.

17. ΜΑΡΚΟΥ ΑΡΓΕΝΤΑΡΙΟΥ (63)

Μαζι μου ησουν Σικελη, ως τωρα, Αντιγονη·
Μα Αιτωλη σαν εγινες, να μαι κι εγω πια Μηδος⁴.

18. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (69)

Η Ηρα η χρυσοπεδιλη κι η Αθηνα σαν ειδαν

Μαιονιδ εκ κραδης ιαχον αμφοτεραι·
 «Ουκετι γυμνουμεθα· κρισις μια ποιμενος αρκει·
 ου καλον ηττασθαι δις περι καλλοσυνης».

19.

Καλλος εχεις Κυπριδος, Πειθους στομα, σωματος ακμην
 ειαιρινων Ωρων, φθεγμα δε Καλλιοπης,
 νουν και σωφροσυνην Θεμιδος και χειρας Αθηνης·
 συν σοι δ αι Χάριτες τεσσαρες εισι, Φιλη.

20.

Δαιμονες, ουκ ηδειν οτι λουεται η Κυθερεια,
 χερσι καταυχενιους λυσαμενη πλοκαμους.
 Ιληκοις, δεσποινα, και ομμασιν ημετεροισι
 μηποτε μηνισης θειον ιδουσι τυπον.
 Νυν εγνων· Ροδοκλεια, και ου Κυπρις. Ειτα το καλλος
 τουτο ποθεν; Συ, δοκω, την θεον εκδεδυκας.

τον Μαιονιδῆ⁵, απ την καρδια κι οι δυο μαζί φωναζαν:
 «Ξανα δε γυμνωνομαστε' βοσκου μια κριση φτανει'
 να νικηθουμε δυο φορες στην ομορφια δεν πρεπει».

19. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (70)

Της Αφροδιτης ομορφια, στομα Πειθους, στο σωμα
 μια νιοτη σαν την ανοιξη, φωνη Καλλιопης εχεις,
 νου, φρονιμαδα Θεμιδας, της Αθηνας τα χερια'
 με σενα γιναν τεσσερες οι Χαριτες, ω Φιλη⁶.

20. ΡΟΥΦΙΝΟΥ (73)

Θεοι μου, δεν το ηξερα πως λουζετ η Κυθερεια⁷
 κι ελυσε πισω στο λαιμο τις ομορφες πλεξουδες.
 Σπλαχνισου με, τρανη κυρα, και το θυμο μη χυσεις
 στα ματια μου που ειδανε τη θεϊκη μορφη σου.
 Το νοιωθω πια' Ροδοκλεια' η Κυπρις οχι' ομως
 η ομορφαδα απο που; Απ τη θεα την κλεβεις.

1 ειναι εξηγταρα

2 ελλεβορος, η δικη μας σκαρφη η σκαρπι (ελλεβορος ο ανατολικος).
 μυριζει ασχημα και στη γευση ειναι πικρος. Στην αρχαιοτητα τον εδιναν
 και σ αλλες αρρωστιες και κυριως στην τρελλα.

3 της Αφροδιτης

4 Παιχνίδι με τις λέξεις' ο εραστής πιστεύει ότι η Αντιγόνη (ονομα
 που με λιγη καλη θεληση ακουγεται και αντι - γονυ, γονατο) ηταν Σικελη,
 που πιθανως σε μια δευτερη σημασια παει να πει οτι ηταν προθυμη στον
 ερωτα, χωρις καμια αμοιβη' αλλωστε οι Σικελοι φημιζονταν για τα φαγοπό-
 τια τους, την κραυπή και γι αυτο που θα λέγαμε σημερα «γλυκεια ζωη».
 Απο τη στιγμη ομως που εγινε Αιτωλη (< αιτουσα), δηλ. που ζηταει πλη-
 ρωμη, ο εραστής δηλώνει οτι εγινε Μηδος (< μη διδους, μη δους), οτι δεν
 εννοει να πληρωνει.

5 τον Ομηρο

6 αλλη γραφη «φίλη», οπότε ο στιχος θα διαβαστει: «με σένα γιναν
 τέσσερες οι Χάριτες, καλή μου».

7 η Αφροδιτη